

DE GROTE DRIE

---

1. Verzuring

Verzuring van de bodem

- Directe neerslag van zuren: zwavelzuur en salpeterzuur
- Indirecte vorming van zuren in de bodem: salpeterzuur uit ammoniak en zuurstof (nitrificatie)

Effecten

- Uitspoelen van metaalionen (Ca, Mg, Al): sterfte mycorrhiza
- Stop van biologische afbraak organische stof: ophoping

Strooisel op de bodem

Onder een linde: gezond

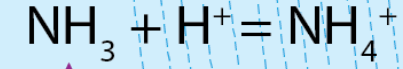
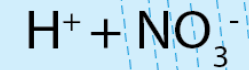
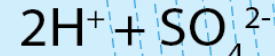
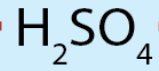

Onder een zomereik: verzuurd

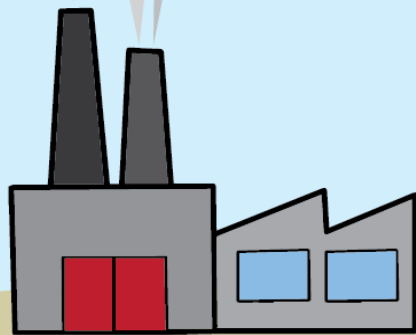
Oxidatie

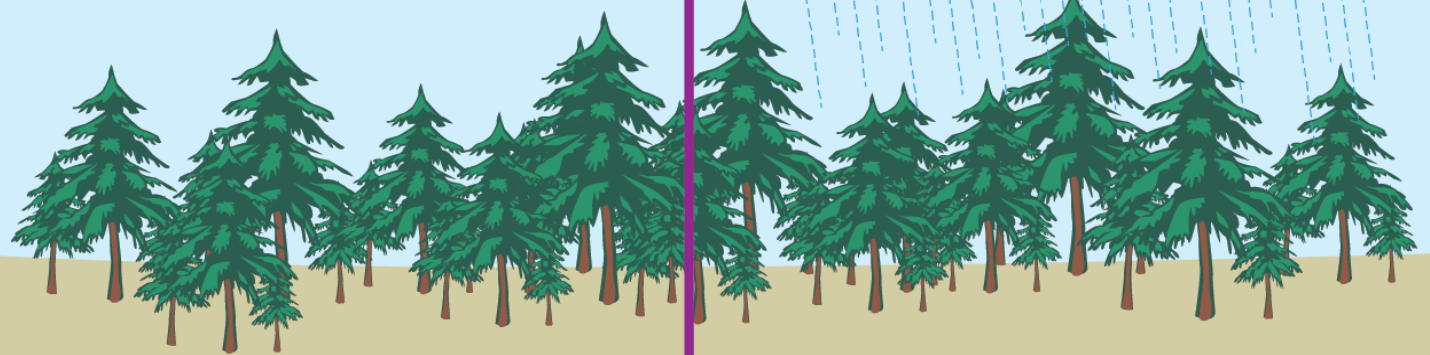
Droge depositie (gassen en deeltjes)

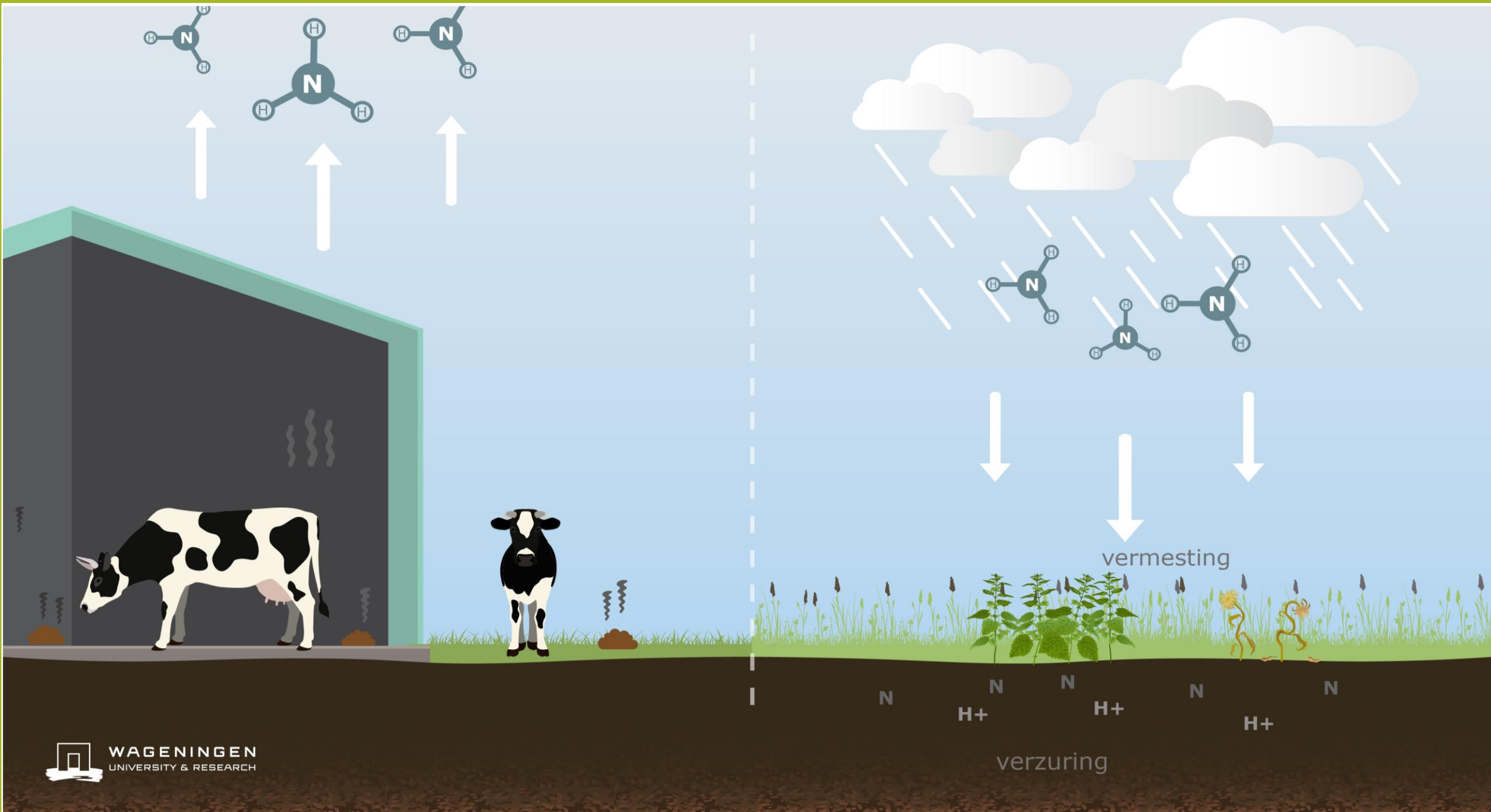

Natte depositie

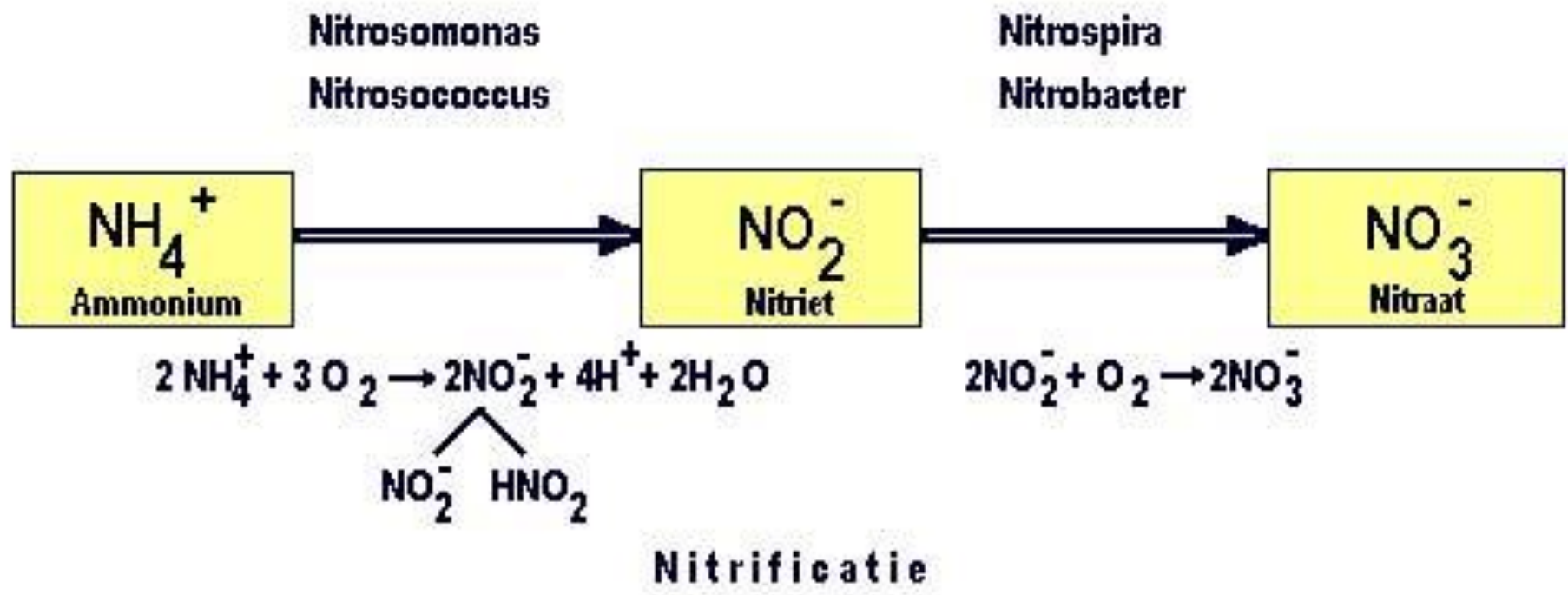

Emissiebron

Zoek de verzuring door nitrificatie

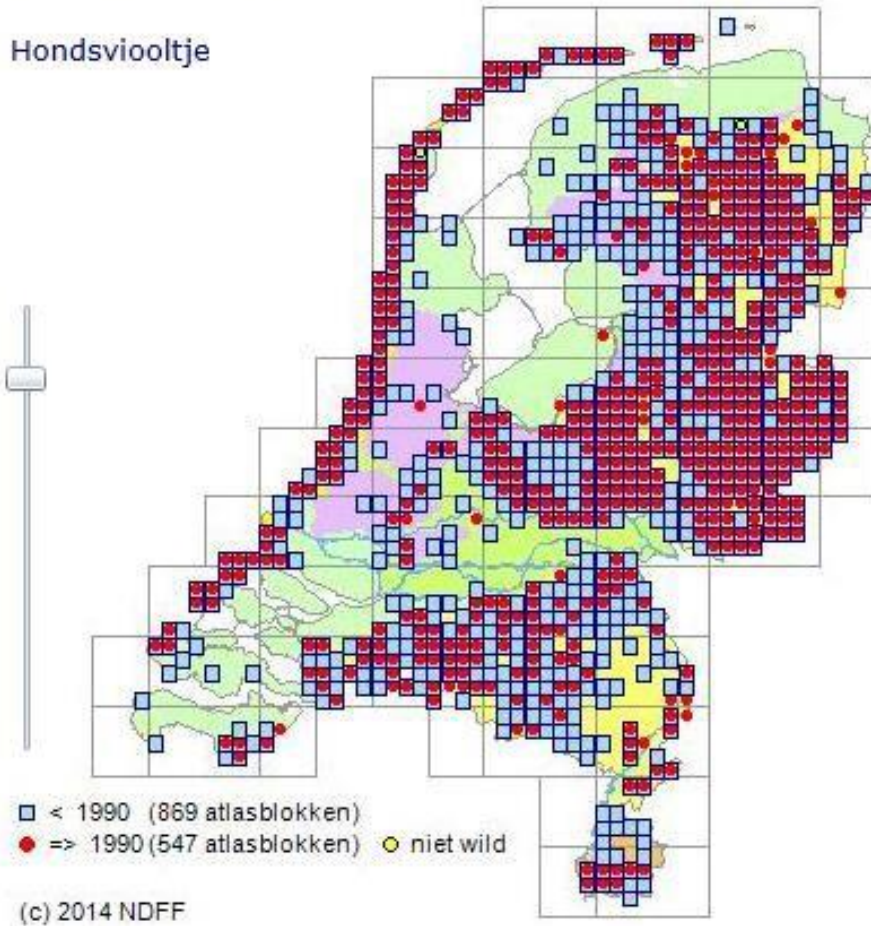

Effecten van verzuring

Hondsviooltje: voor 1990 & na 2010

Viola canina L.

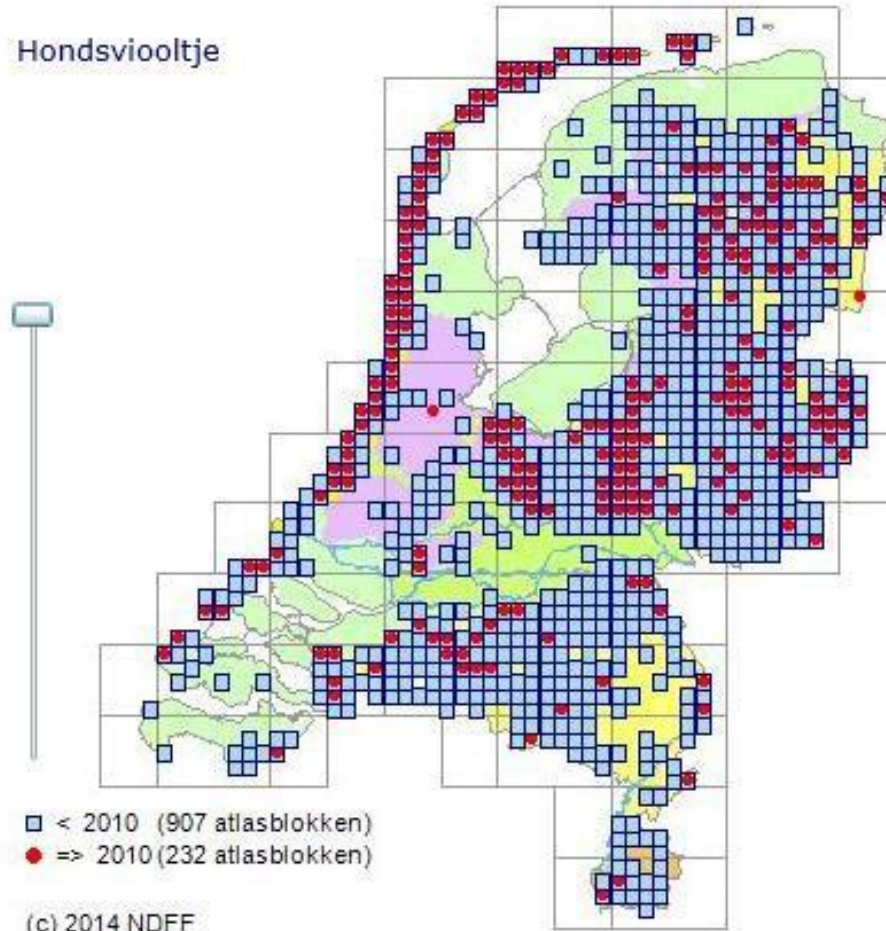
Hondsviooltje

(c) 2014 NDFF

Viola canina L.

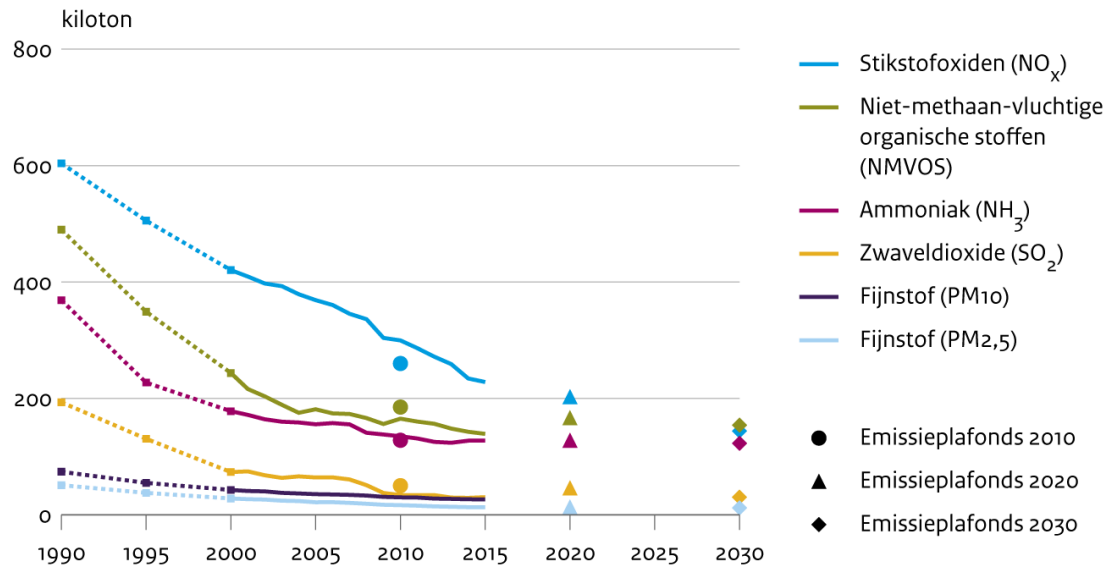
Hondsviooltje

(c) 2014 NDFF

Verzuring van bosbodems gaat door ondanks forse afname zure depositie

Emissie van luchtverontreinigende stoffen

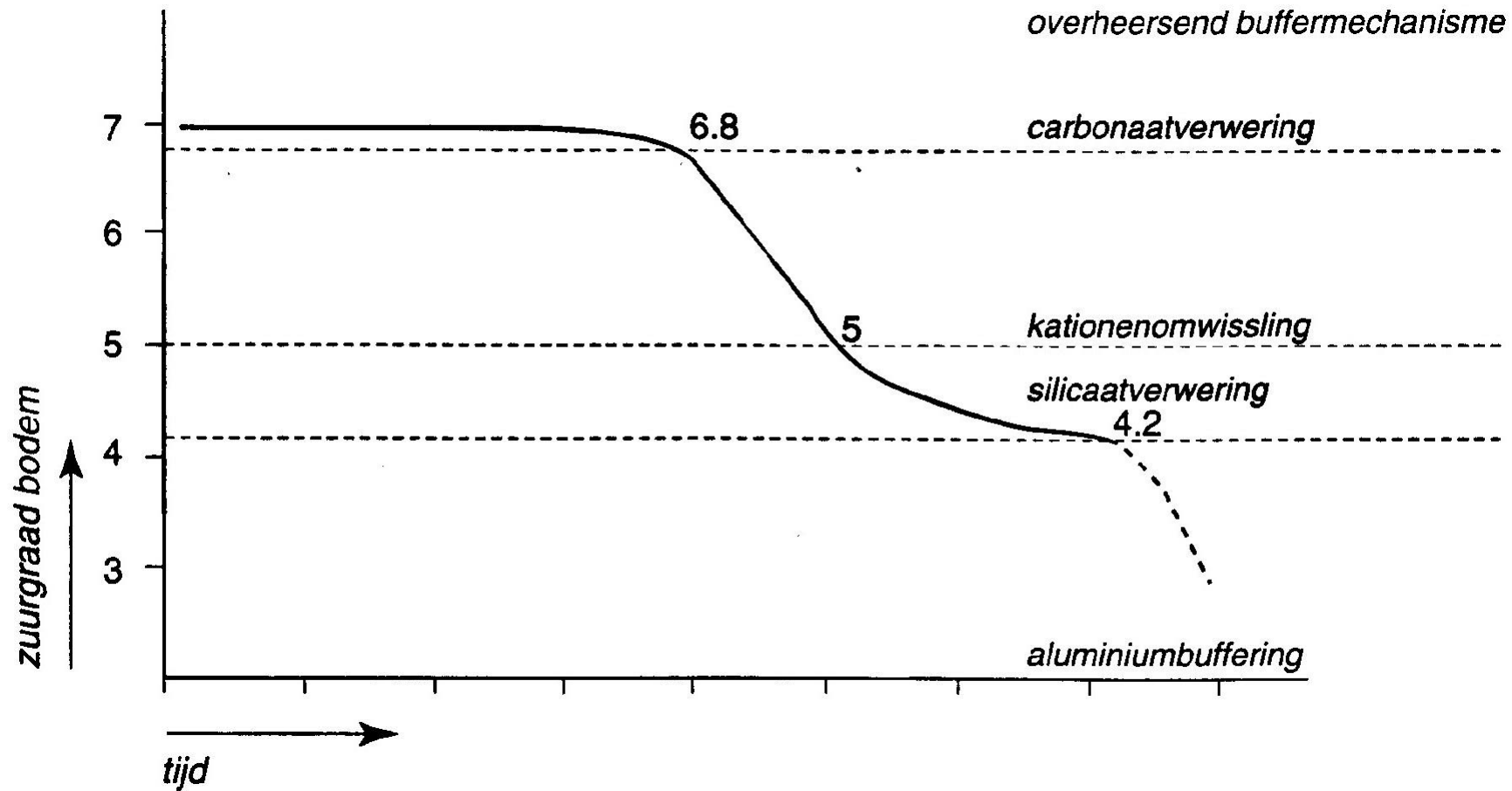
Bron: Emissieregistratie; PBL

PBL/mei17
www.clo.nl/nl018323

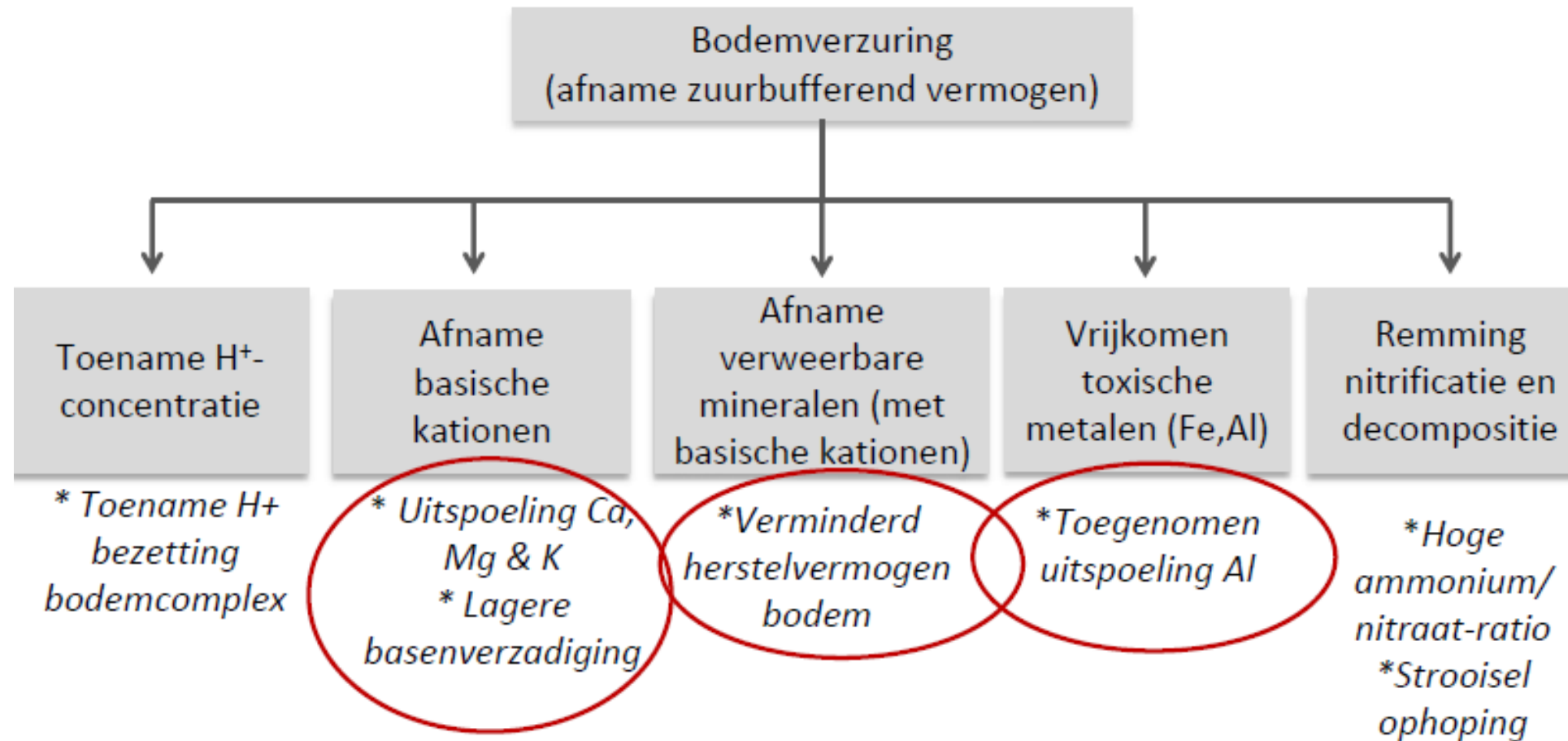

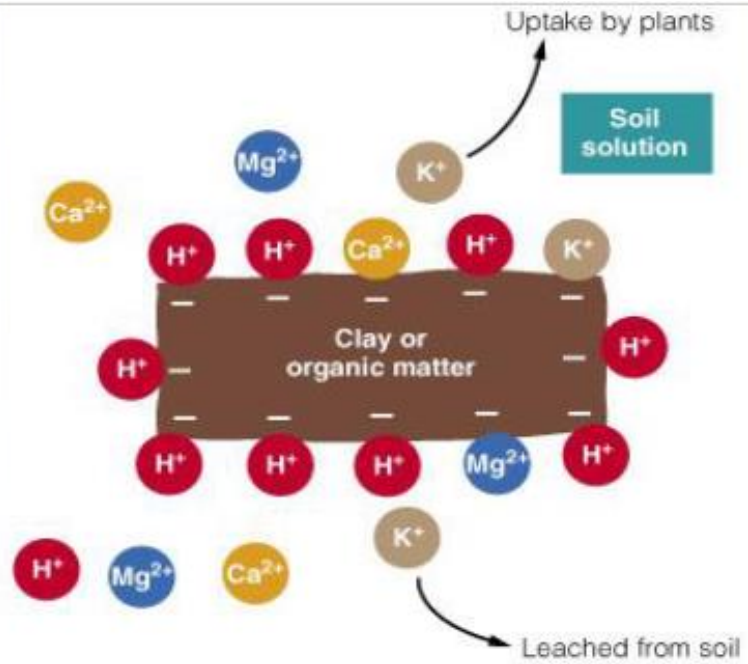
Zuurbuffering verloopt in treden

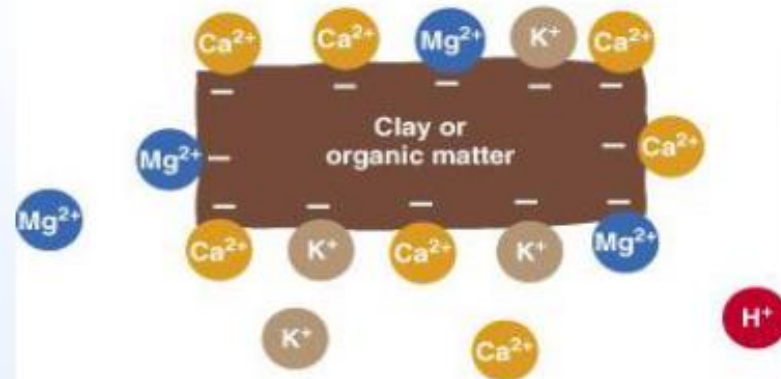
Bodemverzuring

Basenverza- digung

(a) Acidic soil (low pH)

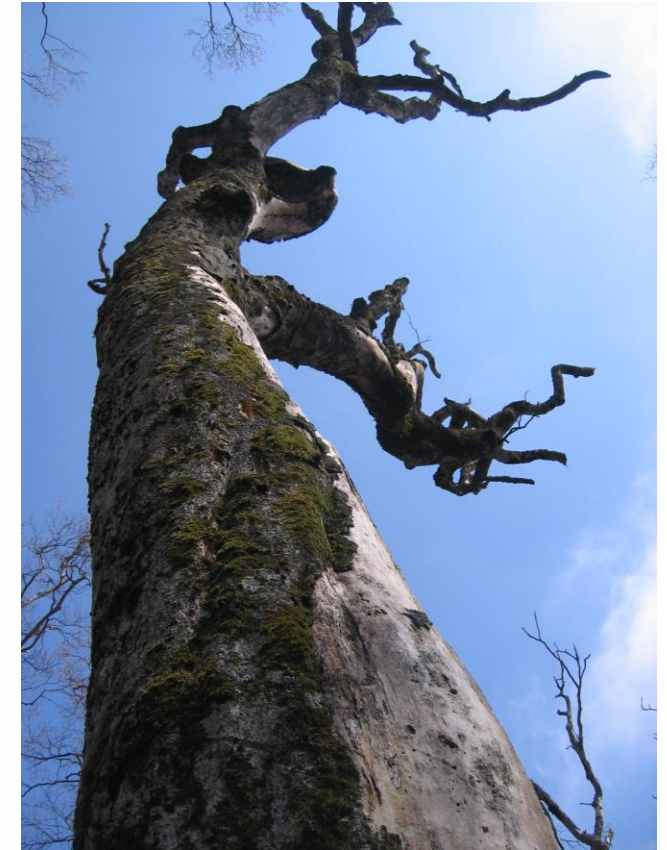
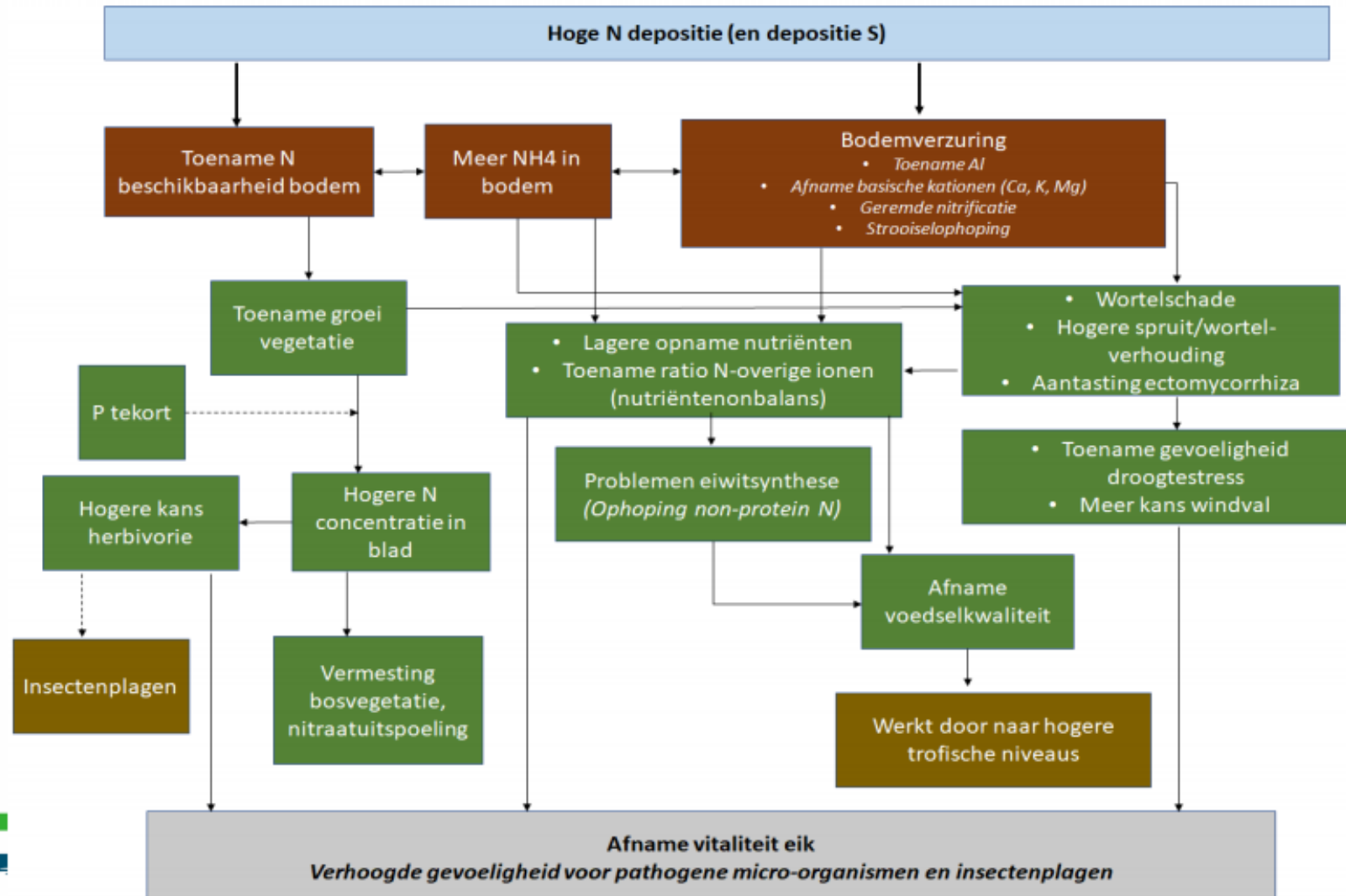
(b) Neutral to basic soil (higher pH)

33% BV

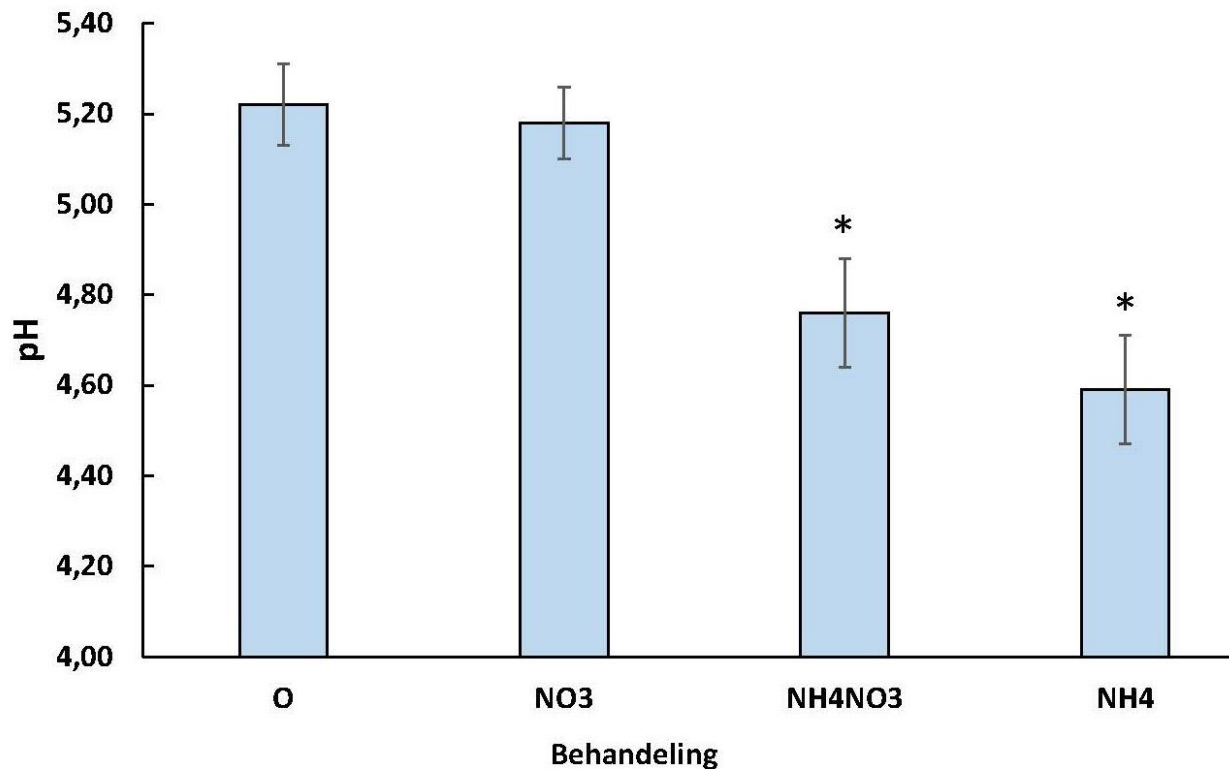
100% BV

Effecten van stikstof op de vitaliteit van eiken

N- depositie en bodemverzuring: ammoniak de grote boosdoener

Verzuring van het water

- Directe neerslag van zuren: zwavelzuur en salpeterzuur
- Indirecte vorming van zuren in het water: salpeterzuur uit ammoniak en zuurstof (nitrificatie)

Effecten

- Zuurgraad van water daalt: schimmelvorming neemt toe
- Buffercapaciteit (alkaliteit) neemt af: kalk lost op
- Water wordt "harder"

Effecten van waterverzuring

Schimmelvorming bij eitjes waterdieren

Verdwijnen planten van gebufferd water

Stop biologische afbraak: slibvorming

Ontstaan zuurstofloos water: rotting

